

Handels- en investeringscijfers Soedan-Nederland¹

1. Samenvatting

Soedan behoort tot de honderdtwintig belangrijkste exportmarkten van Nederland. De bilaterale goederenhandel met Soedan had in 2016 een omvang van ruim 86 miljoen euro. Daarbij beliep de Nederlandse goederenexport ruim 64 miljoen euro.

Volgens DNB had het Nederlandse bedrijfsleven eind 2015 geen financiële belangen (FDI) in Soedan.

2. Buitenlandse handel

China is verreweg de belangrijkste handelspartner van Soedan (zie tabel 2A en 2B, data over 2016 is nog niet beschikbaar). Nederland staat daarbij in de top-20 van exportmarkten; 'we' staan op de 17^e positie als belangrijkste exportmarkt (zie tabel 2A). In 2015 ging 0,2% van de Soedanese goederenexport naar Nederland.

Tabel 2A: Voornaamste Soedanese exportpartners (bedragen x 1.000 euro)

Importers	Exported value in 2015
<i>Totale waarde Soedanese goederenexport</i>	5.033.824
1 China	2.840.594
2 United Arab Emirates	725.724
3 Saudi Arabia	724.054
4 India	183.814
5 Egypt	136.725
6 Qatar	111.537
7 United Kingdom	81.328
8 Lebanon	33.424
9 Turkey	25.324
10 Jordan	23.501
11 Canada	19.793
12 Greece	12.478
13 Tunisia	11.874
14 Iran, Islamic Republic of	10.913
15 Syrian Arab Republic	10.393
16 Morocco	8.278
17 Netherlands	8.051

Bron: ITC, 2017.

¹ Dit overzicht is in opdracht van het Ministerie van Buitenlandse Zaken gemaakt.

Als goederenleverancier is Nederland voor Soedan het 23^e importland (zie tabel 2B). In 2015 kwam 0,9% van de goederenimport uit Nederland.

Tabel 2B: Voornaamste Soedanese importpartners (bedragen x 1.000 euro)

Exporters	Imported value in 2015
<i>Totale waarde Soedanese goederenimport</i>	7.579.712
1 China	1.725.241
2 Jordan	650.739
3 India	646.552
4 Egypt	491.560
5 United Arab Emirates	422.528
6 Japan	385.172
7 Saudi Arabia	358.553
8 Turkey	338.088
9 Thailand	301.006
10 Korea, Republic of	169.297
11 Germany	142.657
12 Italy	120.324
13 New Zealand	114.656
14 Indonesia	114.135
15 Ukraine	112.065
16 Aruba	106.923
17 United Kingdom	99.928
18 Pakistan	96.575
19 Russian Federation	93.254
20 Ecuador	79.488
21 France	70.741
22 Sweden	69.917
23 Netherlands	69.442

Bron: ITC, 2017.

Kader - Toelichting bij cijfersverschillen totale in- en uitvoerwaarden

De diverse tabellen in dit document bevatten (o.a.) de totale uit- en invoerwaarde van Nederlandse goederenhandel met Soedan. De cijfers in tabel 3 en 4 stammen van het CBS. In de tabellen 2A en 2B staan de cijfers met de belangrijkste handelspartners van Soedan. Deze handelscijfers stammen van het

ITC (onderdeel van UNCTAD). Helaas blijken deze cijfers af te wijken van de CBS-cijfers. Dit komt vaak voor. De oorzaak is in belangrijke mate terug te voeren op verschillen in meten/betrouwbaarheid van meetmethode. De CBS-cijfers geven o.i. een (veel) getrouwer beeld van de Nederlandse totale handel met Soedan dan die van ITC. Wel geven de ITC-cijfers een goede indicatie van de omvang/importantie van de verschillende Soedanese handelspartners.

Handel vanuit Nederlands perspectief

Soedan behoort tot de honderdtwintig belangrijkste Nederlandse exportmarkten. Onze goederenexport naar Soedan bedroeg in 2016 volgens het CBS 64,5 miljoen euro (zie tabel 3, ook voor de samenstelling). Soedan was in 2016 de 116^e exportmarkt voor goederen van Nederland (zie tabel A in de bijlage).

Tabel 3: Nederlandse goederenexport naar Soedan, bedragen x 1.000 euro (volgens SITC-indeling)

	<u>2013</u>	<u>2014</u>	<u>2015</u>	<u>2016</u>
<i>Totale Nederlandse goederenexport</i>	83.898	88.774	84.148	64.486
0 Voeding en levende dieren	27.349	24.956	29.398	33.719
1 Dranken en tabak	3.155	1.567	530	15
2 Grondstoffen	1.789	1.519	1.094	976
3 Minerale brandstoffen	659	4.116	295	209
4 Dierlijke en plantaardige oliën	16	159	6	0
5 Chemische producten	11.766	10.664	11.971	9.810
6 Fabricaten	9.034	5.364	3.425	3.425
7 Machines en vervoermaterieel	26.731	35.457	32.961	12.473
8 Diverse gefabriceerde goederen	2.926	4.005	3.483	2.601
9 Niet afzonderlijk genoemde goederen	472	968	987	1.258

Bron: CBS, 2017.

De Nederlandse goederenimport uit Soedan had in 2016 volgens het CBS een waarde van bijna 22 miljoen euro (zie tabel 4, ook voor de samenstelling). Soedan was voor Nederland in 2016 het 127^e invoerland van goederen.

Tabel 4: Nederlandse goederenimport uit Soedan, bedragen x 1.000 euro (volgens SITC-indeling)

	<u>2013</u>	<u>2014</u>	<u>2015</u>	<u>2016</u>
<i>Totaal Nederlandse goederenimport</i>	19.913	24.271	51.030	21.977
0 Voeding en levende dieren	161	11.204	37.496	9.952
1 Dranken en tabak	.	.	0	1
2 Grondstoffen	2.196	394	691	709
3 Minerale brandstoffen	.	.	0	1
4 Dierlijke en plantaardige oliën	83	.	0	0
5 Chemische producten	15.605	7.296	12.031	11.238
6 Fabricaten	1.844	5.232	561	2
7 Machines en vervoermaterieel	10	106	245	55
8 Diverse gefabriceerde goederen	0	1	5	19
9 Niet afzonderlijk genoemde goederen	15	37	.	1

.=CBS mag deze data uit privacy-overwegingen niet publiceren. Dit is het geval als de omvang gering is en/of het een beperkt aantal betrokken firma's betreft.

Bron: CBS, 2017.

3. Directe buitenlandse investeringen

- Er waren volgens DNB eind 2015 geen Nederlandse directe buitenlandse investeringen (FDI)² (standen en FDI-cijfers exclusief BFI's (Bijzondere Financiële Instellingen³)) in Soedan (zie tabel 6).
- T.i.: de totale waarde van Nederlandse FDI in de wereld bedroeg eind 2015 1.018 miljard **euro** (DNB, 2016). Het VK was in 2015 de grootste Nederlandse bestemming van FDI (met 135 miljard euro, stand ultimo 2015), gevolgd door Zwitserland (109 miljard), de VS (107 miljard euro), Luxemburg (91 miljard), België (66 miljard) en Duitsland (55 miljard).
- De gecumuleerde waarde van alle FDI in Soedan bedroeg eind 2015 24,4 miljard **US dollar** (World Investment Report 2016, standen). De inkomende FDI-stand bedroeg 29,2% van het Soedanese bbp (zie tabel 5). T.i.: voor Nederland is de FDI/bbp-ratio ruim 80%.

Tabel 5: Inkomende FDI (standen) als % van bbp (2015)

Burundi	2,4
Comoros	18,2
Djibouti	94,4
Eritrea	19,0
Ethiopië	17,3
Kameroen	26,8
Kenia	9,6
DR Kongo	51,4
Kongo	264,7
Madagaskar	69,8
Mauritius	31,9
Rwanda	14,3
Somalië	4,8
Soedan	29,2
Oeganda	44,0
Tanzania	41,1
Zuid-Afrika	39,9

Bron: UNCTAD, 2016.

² Directe buitenlandse investeringen (FDI) zijn investeringen door buitenlandse ondernemingen, waarbij de buitenlandse onderneming (mede)zeggenschap verkrijgt over het bedrijf waarin wordt geïnvesteerd. Het kan de vorm hebben van onder meer een participatie (als een *joint venture*), een totale overname of een geheel van de grond af op te bouwen dochteronderneming. Voor de volledigheid: FDI omvatten geen aankopen van aandelen door beleggers of speculanten. De "stock"- of standencijfers vertegenwoordigen de gecumuleerde waarde van alle in het verleden tot heden gedane FDI. (Deze omvatten de totale waarde van de vorderingen en verplichtingen van ondernemingen ten opzichte van het buitenland op een bepaald moment. De standen omvatten de gecumuleerde transacties, aangepast voor prijs-, wisselkoers- en overige mutaties (waaronder *goodwill*) en betreffen zowel kapitaaldeelname als alle overige financiële transacties tussen gelieerde ondernemingen (leningen, ingehouden winsten, mutaties in rekeningen-courant, storting van werkkapitaal), evenals de aan- en verkoop van onroerend goed).

³ BFI's worden in de volksmond brievenbusfirma's genoemd. Ondernemingen (dus) die veelal om fiscale redenen formeel/juridisch in een land zijn gevestigd zonder dat sprake is van wezenlijke feitelijke economische activiteiten in dat land zelf. DNB omschrijft BFI's (Bijzondere Financiële Instellingen) als "ondernemingen of instellingen, ongeacht de rechtsvorm, welke ingezetenen zijn en waarin niet-ingezetenen, direct of indirect, via aandelenkapitaal of anderszins deelnemen en die tot doel hebben, of zich in belangrijke mate bezighouden met, het ontvangen van middelen van niet-ingezetenen en het doorbetalen daarvan aan niet-ingezetenen" (DNB, 2011). De economische bijdrage van de brievenbusfirma's aan de Nederlandse economie is 3 tot 3,4 miljard euro inclusief alle belastinginkomsten (SEO, 2013). Volgens *de Volkskrant* (13 oktober 2015) kent Nederland 14.425 van deze firma's.

- De Soedanese FDI in Nederland mag DNB niet publiceren. Dit is het geval als de omvang beperkt is en/of het een beperkt aantal bedrijven betreft. Bedragen zouden dan mogelijk tot individuele ondernemingen te herleiden zijn. De totale waarde van alle FDI in Nederland bedroeg eind 2015 693 miljard **euro** (DNB, 2016).
- UNCTAD heeft geen data over de totale Soedanese FDI in de wereld, vermoedelijk wegens de te geringe omvang.

Tabel 6: Investeringsrelatie Soedan-Nederland

Soedanese investeringen in Nederland, excl. BFI's (x miljoen euro)

	2012	2013	2014	2015
Standen	Vertrouwelijk	Vertrouwelijk	Vertrouwelijk	Vertrouwelijk

Nederlandse investeringen in Soedan, excl. BFI's (x miljoen euro)

	2012	2013	2014	2015
Standen	0	Vertrouwelijk	0	0

Bron: DNB, 2016.

Kader - Impact directe buitenlandse investeringen

Volgens onderzoek leveren directe buitenlandse investeringen (FDI) vaak een belangrijke bijdrage aan het versterken van de economie en de groei van de welvaart van een land. Cijfers voor Nederland kunnen dit illustreren, te meer omdat Nederland zowel absoluut als relatief veel directe buitenlandse investeringen heeft aangetrokken. Zo zorgen buitenlandse bedrijven voor circa 15% van alle banen in de private sector in Nederland. Het gaat dan om ruim 935.000 arbeidsplaatsen. Ook zijn buitenlandse ondernemingen goed voor ongeveer 26% van de totale toegevoegde waarde van het bedrijfsleven (dit is de bijdrage aan het bbp). Verder zijn buitenlandse bedrijven goed voor 34% van de totale omzet in Nederland en voor 24% van de investeringen in vaste activa. Daarnaast zijn ze verantwoordelijk voor 30% van de R&D-uitgaven. Buitenlandse bedrijven zijn innovatiever dan het gemiddelde Nederlandse bedrijf en de arbeidsproductiviteit van hun werknemers ligt op een hoger niveau. Zij betalen hun werknemers doorgaans 10% meer en spenderen meer geld en tijd aan training van hun werknemers dan nationale bedrijven.

Bron: CBS, 2016.

Den Haag, mei 2017

drs. R.J. (Ron) Hogenboom (ron.hogenboom@rvo.nl)

Rijksdienst voor Ondernemend Nederland/Concernstaf/Unit Omgevingskennis

Dit is een publicatie van:

Rijksdienst voor Ondernemend Nederland

www.rvo.nl

mei 2017

Bijlage

Tabel A – Ontwikkeling Nederlandse goederenuitvoer naar belangrijkste exportmarkt (bedragen x 1.000 euro, tenzij anders aangegeven)

		2013	2014	2015	2016	%- mutatie 2016 t.o.v. 2015
1	Duitsland	106.928.238	104.470.896	99.222.241	98.263.692	-1,0
2	België	47.831.139	47.512.467	44.584.609	43.729.507	-1,9
3	Verenigd Koninkrijk	36.535.293	36.751.455	38.109.141	39.387.525	3,4
4	Frankrijk	35.937.037	35.494.085	34.418.403	35.824.513	4,1
5	Italië	19.788.533	18.727.331	17.695.033	18.067.914	2,1
6	Verenigde Staten	16.894.833	18.979.889	18.078.274	17.824.436	-1,4
7	Spanje	11.220.385	11.988.523	12.387.415	12.842.454	3,7
8	Polen	9.190.759	9.622.357	10.231.584	10.651.240	4,1
9	China	7.711.271	7.920.224	8.545.106	9.887.725	15,7
10	Zweden	7.563.815	7.793.778	7.822.877	8.715.614	11,4
11	Tsjechië	6.014.832	6.543.745	6.762.601	6.792.939	0,4
12	Zwitserland	5.614.896	5.549.159	5.718.545	5.887.395	3,0
13	Denemarken	5.455.419	5.538.048	5.790.097	5.852.208	1,1
14	Turkije	4.820.186	5.067.135	5.443.748	5.373.018	-1,3
15	Oostenrijk	4.947.622	5.104.451	4.992.525	5.191.525	4,0
16	Singapore	3.751.321	3.495.963	3.997.864	4.873.328	21,9
17	Russische Federatie	6.827.905	6.288.751	4.289.865	4.463.395	4,0
18	Finland	4.135.984	4.414.621	4.367.338	4.205.437	-3,7
19	Zuid-Korea	3.512.597	3.749.135	4.209.206	4.184.142	-0,6
20	Noorwegen	3.731.813	3.764.072	3.817.123	4.025.831	5,5
21	Taiwan	3.584.585	2.493.170	2.782.874	3.764.082	35,3
22	Ierland	3.358.592	3.787.907	3.466.477	3.438.827	-0,8
23	Japan	3.178.451	3.320.386	3.487.718	3.350.787	-3,9
24	Brazilië	2.193.075	2.816.764	2.919.959	3.335.532	14,2
25	Hongarije	2.545.649	2.809.598	3.176.512	3.296.396	3,8
26	Canada	2.622.792	2.550.763	3.005.507	3.088.160	2,8
27	Verenigde Arabische Emiraten	2.372.169	2.794.280	2.961.276	2.978.670	0,6
28	Portugal	2.539.284	2.670.885	2.582.926	2.624.685	1,6
29	Roemenië	1.775.189	1.883.342	2.072.966	2.446.963	18,0

		2013	2014	2015	2016	%- mutatie 2016 t.o.v. 2015
30	Australië	2.229.420	2.180.993	2.260.828	2.368.711	4,8
31	Nigeria	2.699.850	2.634.541	2.943.841	2.329.198	-20,9
32	Saoedi-Arabië	2.264.659	2.515.957	2.725.136	2.270.383	-16,7
33	Israël	1.406.851	1.252.637	1.603.602	2.198.120	37,1
34	Griekenland	2.160.893	2.267.248	2.124.480	2.175.108	2,4
35	Hongkong	1.890.037	2.206.007	2.252.729	2.145.275	-4,8
36	Mexico	2.704.114	2.696.934	2.403.098	1.996.829	-16,9
37	Zuid-Afrika	1.961.041	1.770.293	2.111.959	1.965.106	-7,0
38	India	1.633.404	1.856.903	1.926.813	1.820.561	-5,5
39	Slowakije	1.419.909	1.505.845	1.404.159	1.492.056	6,3
40	Egypte	1.257.047	1.465.246	1.420.692	1.375.833	-3,2
41	Maleisië	835.029	929.176	1.121.247	1.199.834	7,0
42	Thailand	916.891	932.514	1.068.450	1.088.644	1,9
43	Marokko	676.835	806.924	865.014	1.038.694	20,1
44	Luxemburg	978.350	1.088.854	1.050.247	1.020.860	-2,8
45	Indonesië	800.554	682.538	725.963	986.439	35,9
46	Bulgarije	694.010	801.018	924.489	959.006	3,7
47	Litouwen	796.061	732.696	819.827	888.783	8,4
48	Algerije	1147.475	1.001.288	1120.154	855.914	-23,6
49	Vietnam	566.507	541.361	806.414	849.006	5,3
50	Slovenië	687.273	751.531	684.448	805.374	17,7
51	Togo	712.323	922.489	1026.934	796.549	-22,4
52	Estland	773.386	835.695	722.293	796.452	10,3
53	Caymaneilanden	249.559	123.314	173.102	772.246	346,1
54	Oekraïne	1195.298	775.766	641.606	756.646	17,9
55	Argentinië	1018.626	851.415	682.481	731.923	7,2
56	Iran (Islamitische Republiek)	257.927	375.646	455.966	703.563	54,3
57	Chili	496.076	449.394	502.823	606.445	20,6
58	IJsland	295.797	381.888	453.891	566.384	24,8
59	Kroatië	403.876	456.135	546.488	555.100	1,6
60	Pakistan	312.095	368.021	377.248	548.172	45,3
61	Koeweit	485.784	440.651	626.670	546.459	-12,8

		2013	2014	2015	2016	%- mutatie 2016 t.o.v. 2015
62	Filipijnen	370.991	427.868	457.173	538.872	17,9
63	Letland	527.561	408.508	482.156	529.494	9,8
64	Gibraltar	960.149	406.006	473.530	513.704	8,5
65	Ghana	995.304	1.199.538	803.738	443.213	-44,9
66	Colombia	461.391	454.418	548.666	426.409	-22,3
67	Nieuw-Zeeland	307.117	317.837	366.165	422.775	15,5
68	Qatar	377.917	383.766	440.497	410.638	-6,8
69	Servië	330.953	378.638	419.507	397.534	-5,2
70	Kazachstan	438.965	407.885	385.441	376.884	-2,2
71	Oman	316.394	317.400	354.423	347.367	-2,0
72	Irak	344.662	385.558	288.852	345.696	19,7
73	Guinee	585.800	491.477	304.307	337.457	10,9
74	Libanon	449.896	332.292	310.830	337.151	8,5
75	Cyprus	451.207	504.931	337.045	322.066	-4,4
76	Senegal	670.512	650.326	339.822	312.908	-7,9
77	Peru	171.849	247.184	274.262	304.706	11,1
78	Malta	233.450	259.720	309.287	294.315	-4,8
79	Jordanië	266.841	324.473	347.694	293.185	-15,7
80	Tunesië	265.772	267.885	273.164	291.781	6,8
81	Ecuador	186.271	222.936	375.106	285.364	-23,9
82	Kenia	228.368	185.977	288.521	252.260	-12,6
83	Curaçao	157.501	163.763	216.167	205.672	-4,9
84	Wit-Rusland	357.687	303.070	209.090	198.560	-5,0
85	Bangladesh	153.297	151.997	184.479	196.433	6,5
86	Ivoorkust	195.464	201.649	221.210	163.687	-26,0
87	Angola	361.418	343.995	234.570	161.859	-31,0
88	Libië (Arabische Republiek)	474.817	247.641	195.418	157.711	-19,3
89	Cuba	104.725	107.102	149.439	157.582	5,4
90	Bahrein	132.806	147.404	152.087	156.912	3,2
91	Panama	98.869	107.483	162.021	156.615	-3,3
92	Bosnië-Herzegovina	110.805	129.998	143.252	155.001	8,2
93	Venezuela	441.953	407.777	436.130	145.812	-66,6

		2013	2014	2015	2016	%- mutatie 2016 t.o.v. 2015
94	Suriname	212.764	206.432	20.995	141.817	-32,3
95	Dominicaanse Republiek	95.046	102.410	112.017	136.692	22,0
96	Ethiopië	100.868	85.278	82.736	122.382	47,9
97	Georgië	83.284	103.957	92.279	121.678	31,9
98	Azerbeidzjan	209.433	283.796	179.374	119.284	-33,5
99	Kameroen	108.497	135.377	114.969	118.461	3,0
100	Tanzania (Verenigde Republiek)	134.864	106.437	120.944	113.051	-6,5
101	Sri Lanka	75.510	81783	114.633	112.810	-1,6
102	Macedonië	79.521	83.196	77.066	98.823	28,2
103	Aruba	82.252	86.021	95.996	98.111	2,2
104	Mali	54.765	62.210	76.250	94.176	23,5
105	Uruguay	75.699	91.917	88.443	91.933	3,9
106	Bahama's	38.894	54.574	55.675	91.413	64,2
107	Benin	110.113	140.645	125.131	87.832	-29,8
108	Mauritanië	393.394	266.742	100.585	86.330	-14,2
109	Costa Rica	83.381	68.393	72.673	83.861	15,4
110	Congo (Democratische Republiek)	118.106	116.248	95.356	77.119	-19,1
111	Trinidad en Tobago	59.057	62.819	72.930	76.821	5,3
112	Guatemala	58.819	58.374	70.638	74.041	4,8
113	Congo	106.790	130.231	105.277	67.130	-36,2
114	Moldavië	63.326	64.699	58.231	67.034	15,1
115	Oeganda	53.495	52.011	54.771	64.436	17,6
116	Soedan	83.898	88.774	84.148	64.436	-23,4
117	Bolivia	137.117	81.612	82.639	63.860	-22,7
118	Oezbekistan	62.363	90.993	83.748	63.615	-24,0
119	Paraguay	51.728	59.560	68.570	61.120	-10,9
120	Albanië	43.237	43.866	48.197	55.956	16,1

Bron: CBS, 2017 en Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, 2017.